

Corespondenta e-mail intre Dr Gero Gyuri si Peter Freund, professor emeritus de fizica teoretica la University of Chicago. 24 septembrie 2011

Kedves Peter!

Hivatkozva a Getta altal emlitett szokatlan memoriamrol (mult idoben irom) orvos leven kijelentem hogy a szifilisz legzesi utoan nem megkaphato, ily aztan melyet lelegezhetsz.!

(1)Volt egyszer gyerek leven egy cseledunk, a Piri. Ha nem tevedek Balogh volt a csalad neve. Szulei a Freund szanatorium pince lakasaban laktak Piri Balint nevu testverevel akinek a pinceben volt egy ocska motorbicikliye ami szamomra nagy elmenyt jelentett.

(2) Pirit apukad kinevelte novernek es ily o fecskendezte be nekem az akori Evipan inekciot hogy apukad zavartalanul vehesse le labujam kormet. Meg jegyzem hogy Piri szep lany volt.

(3) A szanatorium emeleten lakott ha nem tevedek anyukad testvere. Ha jo emlekszem ugyved volt es jo viszonyba apamal. Iro asztala mogott hatalmas falra egy vilag terkep volt festve. Egyszer apamhoz jott vizitre, aki kesett es ido toltesnek le rajzolta kitunoen nagynenem portrejat.

A lapunkban mellekelt portre nagyon emlekeztett Pirire. Van egy olyan erzesem hogy Pirikerol van szo. Probald kitapogatni az altalam megjelolt kb.70 eves utat. Boldog Uj evet. Ne fely a sifilistol Kossuth jovok a zaszloval.

Tisztelettel Dr. Gero Gyuri

Draga Peter,

Bazandu-ma pe cele spusele lui Getta, « memoria mea ar fi neobisnuit de buna » (scriu la trecut) si in calitate de medic, declar ca nu te poti molipsi de sifilis prin caile respiratorii, asa ca poti sa respiri usurat.

Pe vremea cand eram copil, am avut o femeie in casa, o chema Piri. Daca nu ma insel, numele de familie era Balogh. Parintii ei locuiau in pivnita sanatoriului Freund, impreuna cu fratele ei Balint, care avea o rabla de motocicleta, fapt pentru care eu il invidiam grozav.

Piri a devenit infirmiera multumita tatalui tau si ea mi-a facut o injectie cu Evipan pentru ca tatal tau sa-mi poata scoate o unghie. In paranteza fie spus, Piri era o fata frumoasa.

La etaj in sanatoriu locuia, daca nu ma insel, fratele mamei tale. Daca-mi aduc bine aminte, era avocat si in relatia buna cu tatal meu. In spatele biroului lui era desenata o hartă uriasă a lumii. O data a venit in vizita la tata care intarzia si, ca sa treaca timpul mai repede. a desenat un portret excelent al matusii mele.

Portretul publicat pe websiteul nostru imi aminteste de Piri. Am sentimentul ca este vorba de ea. Incearcă sa reconstituie pe acest drum trecutul de acum 70 de ani.

.....Cu stima, Dr Gero Gyuri

Kedves Gyuri,

Nagyon orultem levelednek. Tenyleg ez a Piri portreje lehet. Amit irsz Piriol, Balintrol es Fulop nagybatyamrol mind helyes, es en is emlekszem egy Piri Svesterre a szanatoriumbol. Emlekemben nem lattok egy arckeplet, de a portre nagyon ismerosnek nezz ki, es talan ez a helyes magyarázat.

Ami a szifiliszt illeti, en nem felek tole, amit irtam a Borgia szobakrol, abban csak az edesanyam furcsa hipochondriajarol van szo.

A Balintra nagyon jol emlekszem. O a Mari nenii hazmesternonk (aki a villag legjobb langosait csinalta) fia volt, es a motorbicikli az apam NSU-ja volt, amit a Balint allandoan es apam csak nagyon ritkan hasznalt. A haboru allat, Balint, az egyetlen fiatal ferfi a szanatoriumba, az oszes svesztereket es a mi cseledjeinket baszta. Az egyik szekelyi cseledunk amelyiket meg szuzen kapta es aztan egy par het utan egy masik noert ott hagyott, fell ment a haztetore, leugrott az uccara es persze meghalt. A renderok jottek es letartoztattak az apamat, mert zsidonak nem szabadott kereszteny cselekedet tartani, es mert a cseled szobajaba tallaltak meg a mi Telefunken radionkat es zsidoknak nem szabadott radiot sem tartani. Egy oraval kesoben, egy nem-zsido ugyved, akivel szuleim neha bridgeztek, jott anyamhoz az ajanlattal hogy a polgarmester hajlando az apamat kiengedi ha mi neki egy bizonyos osszeget fizetunk. Az anyam undorodva azt mondta neki "szegyelje magat, maga zsarolo!" Erre az ugyved azt vallaszolta hogy "Doamna, cu aceasta, suma s-a dublat." Persze kifizettuk es apam hazajott.

.....Barati udvozletekkel, Peter

Draga Gyuri,

m-am bucurat mult de scrisoarea ta. S-ar putea foarte bine sa fie portretul lui Piri. Tot ce scrii despre Piri, Balint si unchiul meu Fulop este corect, si eu imi aduc aminte de o Svester Piri la sanatoriu. Nu-mi amintesc de fata ei, dar portretul mi se pare cunoscut, si poate asta este explicatia. In ce priveste sifilisul, nu mi-e teama, ceea ce am scris despre salile Borgia, reflecta ipohondria mamei mele.

Imi amintesc foarte bine de Balint. Era fiul portaresei noastre Mari (care facea cele mai delicioase langosuri din lume), iar motocicleta era NSU (marca de motociclete)-ul lui tata, pe care-l folosea mai cu seama Balint. In timpul razboiului, Balint, singurul barbat tanar in sanatoriu, pe toate svesterele si fetele in casa. O fata secuianca

Au venit jandarmii si l-au arestat pe tata, pentru ca era interzis pentru evrei sa tina fete in casa crestine si sa aiba un radio (au gasit in camera ei un radio Telefunken). O ora mai tarziu a venit la mama mea un avocat ne-evreu, cu care parintii mei jucau uneori bridge, cu propunerea sa i se plateasca o suma de bani si atunci primarul va fi de acord sa-l elibereze pe tata. Mama i-a spus cu disprete : "Sa-ti fie rusine, asta-i santaj ! " La care avocatul: "Doamna, daca-i asa, suma s-a dublat." Bineinteles ca am platit si tata a venit acasa.

.....Cu prietenie, Peter